

SA Junior Achievementi Arengufond (JAA) lühitutvustus

Õpime tegevuse kaudu!

Missioon

Arendada noortes ettevõtlikkust, otsustusvõimet ja kujundada nendest ausaid majanduslikult mõtlemaid inimesi.

SA Junior Achievementi Arengufond

Esimesed klassid alustasid Eestis tööd 1992. aasta aprillis.

2009/2010. õppeaastal Eestis õpetatavad programmid (nii eesti kui vene õppekeeles):

Algkoolile

1. Majanduse algtõdede programm "7 sammu"
2. Ametitega tutvumise mäng Ametiguru (arvutipõhine)

Põhikoolile

3. "Inimene, ettevõtte, maailm"
4. Minifirma programm
5. „JAA, arukad arvud!” Matemaatika elus ja ettevõtluses
6. Ettevõtlusprogramm Simulaator 7 (arvutipõhine)

Gümnaasiumile

7. „Majandusteooria"
8. Õpilafirma programm
9. Ettevõtlusprogramm TITAN (arvutipõhine)
10. Õpilafirma nooremkonsultantide programm
11. Töövarjupäev
12. Investeerimisprogramm 2Day (arvutipõhine)
13. Piiriülene õpilafirma (arendamisel)

Üliõpilastele

14. Juhtimisprogramm
15. Tudengifirma programm (väljatöötamisel koos SENTiga ja TTÜ-ga)

Täiskasvanuile

16. Õpiettevõtte (Koostöös Liikumisega Kodukant)

2008/2009. õppeaastal kasutati Junior Achievementi programme ja materjale

algkoolides:	272 klassis,	6114 õpilasele;
põhikoolides:	89 klassis,	2107 õpilasele;
keskkoolides:	347 klassis,	9002 õpilasele;
kokku:	708 klassis,	17 223 õpilasele.

Alates 2005. aastast tegutseb JAA vilistlasorganisatsioon MTÜ SENT

JAA tegevuse põhisuunad ettevõtlushariduse pakkumisel:

- 1) õppematerjalide koostamine
- 2) majandus- ja ettevõtlusõpetajate ettevalmistus
- 3) õpilasürituste korraldamine
- 4) õpilaste ja õpetajate lähetamine välisvõistlustele, konverentsidele ja muudele õppeüritustele
- 5) ühiskonna teavitamine ettevõtlushariduse vajalikkusest

JAA õppematerjalid

1. Algkoolile programm "Seitse sammu "

1. klassile - Teema "Meie ise"

Õpetaja käsiraamat
Jutu- ja pildiraamat "Raul ja tema sõbrad" (suur õpetajale, väike õpilasele)
Seinatablelid (Meie säästuvalikud, portreedetabelid)
Lasteleht
Õpilaste töölehed
Vanemate teabelehed
Õppemängude abimaterjalid

2. klassile - Teema "Meie perekonnad"

Õpetaja käsiraamat
Põranda- ja seinaplatid (Meie perekonnad, Soov ja vajadus, Meie ametid)
Õpilase töövihik
Lasteleht
Õpilaste töölehed
Vanemate teabelehed
Õppemängude abimaterjalid

3. klassile - Teema "Meie linnaosa/vald"

Õpetaja käsiraamat
Põranda- ja seinaplatid (Meie linnaosa, Otsuste puu)
Lasteleht
Õpilaste töölehed
Vanemate teabelehed
Õppemängude abimaterjalid

3. klassile - Teema "Meie linn"

Õpetaja käsiraamat
Ehitusprojekti plaan
Linnatsoonide põrandaplaan
Ajalehe makett
Õpilaste töölehed
Noorteleht
Vanemate teabelehed
Õppemängude abimaterjalid

4. klassile - Teema "Meie maakond"

Õpetaja käsiraamat
Õpilase töövihik
Seinaplatid (maakonna ressursid)
Lauamäng "Anni ja Antsu pitsa"
Õpilaste töölehed
Ärileht
Vanemate teabelehed
Õppemängude abimaterjalid

5. klassile - Teema "Meie riik"

Õpetaja käsiraamat
Õpilase töövihik "Ärileht"
Seinaplatid (Ettevõtte tüübid, Ettevõtte organiseerimine, Eesmärkide püstitamine, Reklaamistrateegiad)
Õpilaste töölehed
Vanemate teabelehed
Õppemängude abimaterjalid

6. klassile - Teema "Meie maailm"

Õpetaja käsiraamat
Õpilase töövihik "Maailma avastamine"
Seinaplatid (majandusmõistete tabel, valuutakursside tabel)
Piltmosaiigid (Eesti kaart, Euroopa kaart, maailma kaart)
Õpilaste töölehed
Vanemate teabelehed
Õppemängude abimaterjalid

Ametiguru – internetipõhine ametite õppimise mäng

Arvutimäng
Kasutajajuhend

2. Põhikoolile

7. klassile - Isiklik majandus

Õpetaja käsiraamat
Õpilase töövihik
Lisamaterjali komplekt
Testid

8. klassile – Tegutsev ettevõtte

Õpetaja käsiraamat
Õpilase töövihik
Lisamaterjali komplekt
Testid

9. klassile – Rahvusvaheline kaubandus

Õpetaja käsiraamat
Õpilase töövihik
Lisamaterjali komplekt
Testid

7.-9. klassile - JAA, arukad arvud. Matemaatika elus ja ettevõtluses.

Õpetaja käsiraamat

8.-9. (10.) klassile – Simulaator 7 – arvutipõhine ettevõtluse modelleerimise ülesanne

Arvutimäng
Õpetaja tööjuhend internetis
Õpilase juhend internetis

Minifirma programm – ettevõtlusõppe programm põhikooli õpilastele

Õpetaja juhend
Käsilehed õpilasele

3. Gümnaasiumile

Majandusteooria 10.-12. klass

Õpik
Töövihik lisamaterjaliga I-III osa
Õpetaja tööjuhend
Kontrolltestid
Lõputest

Arvutipõhine ettevõtluse modelleerimise ülesanne MESE

Arvutimäng (eesti, vene ja inglise keeles)
Juhend õpetajale ja õpilastele

Arvutipõhine ettevõtluse modelleerimise ülesanne TITAN

Arvutimäng (inglise keeles)

Õpilasfirma programm 10.-12. klassile

Õpilasfirma tööjuhend
Õpilasfirma raamatupidamise diskett
Õpetaja tööjuhend

Arvutipõhine investeerimismäng 2 Day

Arvutimäng koos juhiste ja teooriaga arvutiprogrammis

Õpilasfirma nooremkonsultandi programm

Käsilehed

Töövarjupäev

Käsilehed õpilasele, õpetajale, töötajale

Piiriülene õpilasfirma (11.-12. klassile)

Kodulehekülg abimaterjalidega (materjal väljatöötamisel)

4. Üliõpilastele

Juhtimisprogramm

Käsilehed

5. Täiskasvanuile

Õpiettevõtte

Juhend juhendajale
Juhend osalejale

Majandus- ja ettevõtlusõpetajate koolitus

Ükski Eesti kõrgkool ei valmista praegu ette üldhariduskoolide majandusõpetajaid. Siiski õpetatakse majandust praegu Eestis umbes 300 koolis. Täpset arvu on raske öelda, kuna EV Haridus- ja Teadusministeeriumis on registreeritud vaid need koolid, kus majandusõpe on eraldi tunnina. Kui majandusõpe on ringitunnina või õpetatakse majandust algklassides integreeritult teisesse ainetesse, siis see Haridusministeeriumi statistikas ei kajastu. Junior Achievementi Arengufondi programmide järgi õpetatakse erinevates vanuseastmetes majandust ja ettevõtlust 252 erinevate meetoditega (eraldi tunnid, integreerituna, ringitegevus jms) koolis.

JAA korraldab igal aastal teiste erialade õpetajatele või majanduses töötavatele spetsialistidele, kes soovivad majandust ja ettevõtlust õpetada, **metoodilise kursuse**, kus nad tutvuvad programmide ja aktiivõppe metoodikaga. Lisaks sellele korraldab JAA regulaarselt **õpetajate täiendkoolitusi**, kus ülikoolide õppejõud, majandusspetsialistid ja ettevõtjad õpetavad erinevaid majandusteemasid. Kaks korda aastas toimuvad need kursused koostöös EBS-iga.

1992. aastast kuni 2009. aasta lõpuni oli Junior Achievementi Arengufondi majandusõpetajate **kursused läbinud kokku rohkem kui 2100 õpetajat**.

Aastas korraldab JA Arengufond õpetajatele

- 6 - 8 metoodilist kursust
- ca 10 täiendkursust
- 1 suvekool
- 1 õpetajate konverents

Õpilasürituste korraldamine

- alates 1994. aastast – majandusolümpiaad gümnaasiumiõpilastele (160 õpilast)
- alates 1994. aastast – gümnaasiumiõpilaste suvekool (60-120 õpilast)
- alates 1995. aastast – Eesti õpilasfirmade võistlus (60 õpilast)
- alates 1997. aastast – Eesti õpilasfirmade laadad
 - 1997-2003 Infomessi Teeviit raames (120 õpilast)
 - 2000-2008 õpilasfirmad Intellektikal (40 õpilast)
 - Alates 2002. aastast Tallinnas Kristiine Kaubanduskeskuses (kuni 200 õpilast)
 - 2004-2007 Tallinna Raekoja platsil (150 õpilast)
- alates 1998. aastast – Töövarjupäev (ca 2000 õpilast, ca 1000 organisatsiooni)
- 2000 – algklasside majandusõpilaste laager (120 õpilast)
- alates 1999. aastast – rahvusvahelised õpilaskonverentsid (6-7 riigi osalus, 120 õpilast)
- alates 2004. aastast – internetipõhine investeerimismäng 2Day (874 osalejat)
- alates 2001. aastast – uurimistöõde võistlused (30 osalejat)
- alates 2003. aastast – reklaamivõistlus põhikoolile ja gümnaasiumile (120 osalejat)
- alates 2004. aastast – põhikooli ettevõtlusmuinasjutu võistlus (70 osalejat)
- 2005-2008 arvutipõhise ettevõtlusmängu MESE võistlus (92 võistkonda – 270 osalejat)
- alates 2004. aastast – põhikooli õpilaste innovatsioonivõistlus (7 kooli)
- alates 2004. aastast – alg-, põhi- ja keskkooli õpilaste erinevad üritused ja võistlused Tallinna Ettevõtluspäeva ja Tartu, Pärnu, Narva ettevõtlusnädala raames (2007. a - 300 last)
- alates 2004. aastast – nooremkonsultantide seminarid ja lõppkonverents (kuni 30 osalejat)
- alates 1997. aastast – majanduspäevad koolides (ca 4 x aastas, a 50 õpilast)
- alates 2007. aastast – algkooli õpilaste linnaplaneerimise võistlus Tartus
- alates 2009. aastast – arvutipõhise ettevõtlusmängu TITAN võistlus internetis (ca 200 osalejat)

Rahvusvaheline tegevus

- alates 1994. aastast – Ülemaailmsed majanduse modelleerimise ülesande MESE ja TITAN võistlused Hewlett Packard Business Challenge (kuni 1998. aastani faksi teel, edasi internetis) (5 õpilast aastas)
- alates 1999. aastast – internetipõhine EuroMESE või European Hewlett- Packard Business Challenge (kuni 60 õpilast aastas)
- alates 1994. aastast – Euroopa JA-YE õpilasfirmade võistlus (5 õpilast aastas)
- alates 1996. aastast – JA-YE õpilasfirmade laadad (ca 40 õpilast aastas)
- 1998-2001 – JA Europe õpilaskonverentsid (5 õpilast aastas)
- 2004 – JA-YE õpilaskonverents (1 õpilane)
- 2000-2003 – Chicago ülemaailmne õpilaskonverents (1 õpilane aastas)
- 1996 – õppereis USA koolidesse ja ettevõtetesse (2 õpilast)
- 2004 – Põhjamaade õpilaskonverents PIPE (8 õpilast)
- Alates 2004 – JA-YE vilistlaskonverentsid
- Alates 2007 – Rahvusvaheline 24h Business Camp Soomes (5-6 õpilast), SENT kaaskorraldaja
- Alates 2008 – Junior Achievement-Young Enterprise Euroopa innovatsioonilaager (5 õpilast)
- Alates 2006 – õpetajate koolitus Euroopas (2-4 õpetajat aastas)

Tunnustusega märgitud saavutused

- 1997 – Junior Achievementi Arengufondile omistati Eesti parima sihtasutuse nimetus
- 1999 – JA Internationali autasu “Growth Award”
- 2003 – Paide Ühisgümnaasiumi õpilasfirma STAFF saavutas Euroopa õpilasfirmade võistlustel III koha (osales 21 riiki)
- 2003 – Tartu Puškini Gümnaasium saavutas Euroopa EuroMESE võistlustel reklaami kategoorias II koha
- 2004 – Värska õpilasfirma Setonia saavutas Taani rahvusvahelisel laadal müügistrateegia kategoorias II koha
- 2004 – Türi õpilasfirma Jalkakunnid saavutas põhjamaade õpilaste messil PIPE EXPO 2004 II ja Woodpecker III ettevõtluspreemia
- 2004 – Tsirguliina Keskkooli õpilasfirma R@ saavutas Norra rahvusvahelisel innovatsioonilaadal II koha müügistrateegia eest
- 2004 – Tsirguliina Keskkooli õpilasfirma R@ saavutas Euroopa õpilasfirmade võistlustel II koha
- 2004 – Tsirguliina Keskkooli õpilasfirma R@ sai Euroopa Noorte Innovatsioonivõistlusel Innovact 2004 esimese eripreemia
- 2006 – Sillamäe Kannuka Kooli õpilasfirma YEK Kannika kuulutati Tuula avatud õpilasfirmade laadal parima turundustegevusega õpilasfirmaks ja Narva 6. Kooli õpilasfirma Narwood parima ökoloogilise tootega õpilasfirmaks
- 2006 – GAG-i õpilasfirma “Pulk” sai Ungari rahvusvahelisel õpilasfirmade laadal peapreemia
- 2006 – Tallinna 21. Kooli õpilasfirma Volli saavutas Euroopa õpilasfirmade võistlustel II koha
- 2006 – Narva Kreenholmi Gümnaasiumi võistkond saavutas ülemaailmsel arvutipõhisel ettevõtluse simulatsioonivõistlusel “HP European Challenge” (MESE-TITAN) IV auhinnalise koha.
- 2007 – õpilasfirma Glove saavutas Euroopa õpilasfirmade võistlustel II koha
- 2008 – Euroopa innovatsioonivõistlusel Brüsselis jõudsid 3 Eesti õpilast finaali ning Valga Gümnaasiumi õpilane kuulus võitjate meeskonda
- 2008 – Narva Kreenholmi Gümnaasiumi võistkond saavutas ülemaailmsel arvutipõhisel ettevõtluse simulatsioonivõistlusel “HP European Challenge” (TITAN) III koha
- 2009 – Narva Kreenholmi Gümnaasiumi võistkond saavutas Euroopa arvutipõhisel ettevõtluse simulatsioonivõistlusel “JA-YE Europe Titan Challenge 2009” II koha
- 2009 – Õpilasfirma Roheline Jälg Tallinna 21. Koolist koos Toila Gümnaasiumi tugimeeskonnaga saavutas Euroopa õpilasfirmade võistlusel 32 riigi hulgas I koha

Ettevõtlusõppe mõju noorte tulevikule

Eestis JA majandusõppe programmide mõju kvantitatiivselt mõõdetud ei ole. Kvalitatiivsed hinnangud (õpetajate ja programmide vilistlaste küsitlused) märgivad programmide mõjuna järgmist:

- majanduses ja ühiskonnas toimuvate protsesside parem mõistmine;
- valmisoleku kujundamine oma probleemide lahendamiseks;
- ettevõtlikkuse arendamine;
- oma huvide ja oskuste analüüsimine;
- võimalus uurida erinevaid karjäärivalikuid (ka ettevõtluses hakatakse nägema karjäärivõimalust);
- abi enesehinnangu tõstmisel (sageli on nendes programmides edukad ka muidu tagasihoidlike tulemustega noored);
- õpimotivatsiooni tõusmine (praktilises tegevuses mõistetakse mitmete koolis õpitavate ainete – eriti reaalinete – tähtsust);
- valmisolek elupidevaks õppimiseks.

Junior Achievementi Arengufondi nõukogu

Rein Loik	nõukogu esimees, AS Tallinna Lennujaam
Ene Andrushevitsus	
Helmer Jõgi	EV Riigikogu
Peeter Tohver	AS G4S
Jüri Ross	AS Infotark
Indrek Tiidemann	AS Biogaas
Silva Tomingas	AS TEA Kirjastus

Tegevjuhtkond ja töötajad

Epp Vodja	tegevdirektor
Anne Alamets	turundusjuht
Merike Elmik	koolitusjuht
Liina Nurme	programmijuht
Aljona Kantor	infojuht
Kersti Loor	arendusjuht

Junior Achievementi Arengufond

J. Köleri 24
10150 TALLINN
tel/faks (372) 621 0998
<http://www.ja.ee>
e-mail junior@ja.ee